

Tentamen Formele Methoden voor Software Engineering (192135201)

19 april 2012, 8:45–12:15 uur.

- Vermeld je studierichting op het tentamen
 - Geef aan of je de huiswerkopgaven gemaakt hebt, en in welke groep/bij welke werkcollegeleider.
 - Naast de sheets van de colleges mag je de FSP Quick Reference Card en de JML Cheat Sheet gebruiken.
 - Het cijfer voor dit tentamen is gelijk aan het behaalde aantal punten gedeeld door 10.
-

1. (25 punten) Beschouw de volgende FSP-specificatie:

```
// Ideale winkel
IAPC1 = (vraag -> koop -> IAPC1).

// Winkel waar niet alles op voorraad is
ZAAK2 = ( vraag -> ( koop -> ZAAK2 | bestel -> BESTEL ) ),
        BESTEL = (wacht -> BESTEL | lever -> koop -> ZAAK2).

||IAPC2 = ZAAK2 \ {bestel, wacht, lever}.

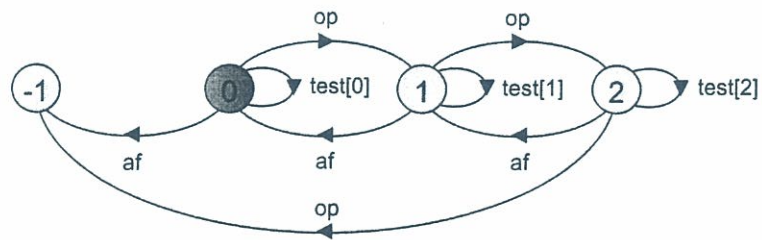
// Winkel met parallel bestelproces
ZAAK3 = ( vraag -> ( koop -> ZAAK3 | bestel -> ZAAK3 )
        | lever -> koop -> ZAAK3
        ).
BESTEL3 = ( bestel -> lever -> BESTEL3 ).

||IAPC3 = (ZAAK3 || BESTEL3) \ {bestel, lever}.
```

- (8 punten) Teken de transitie-systemen van IAPC1, IAPC2 en IAPC3.
- (7 punten) Welke van de drie bovenstaande processen zijn bisimilaire? Geef de relatie tussen toestanden aan bij bisimilaire processen, of leg anders uit waarom dit niet kan.
- (5 punten) Voldoet IAPC3 aan de standaard-progress-eigenschap? Let uit waarom, of waarom niet.
- (5 punten) Formuleer een *safety property* die uitdrukt dat er uitsluitend afwisselend vraag- en koop-acties kunnen plaatsvinden, en teken het bijbehorende transitie-systeem. Welke van de bovenstaande processen voldoet niet aan deze eigenschap, en onder welke omstandigheden?

2. (25 punten)

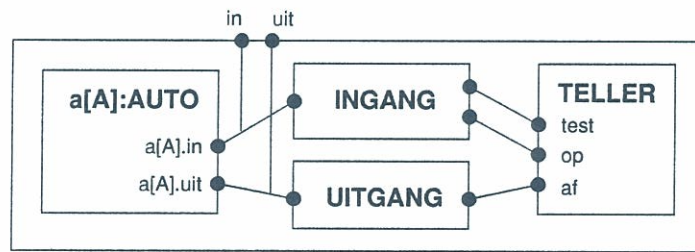
(a) (8 punten) Schrijf een process TELLER in FSP dat het volgende gedrag vertoont:

(b) (10 punten) Specificeer een parkeergarage met één ingang, één uitgang en een aantal auto's, waarbij:

- De ingang telkens test of de teller lager dan 2 staat, en zo ja, een auto toelaat en de teller ophoogt;
- De uitgang telkens een auto laat vertrekken en vervolgens de teller aflaagt;
- Een auto telkens de parkeergarage in- en uitrijdt.

Het systeem is schematisch in de volgende figuur weergegeven:

Geef FSP-definities voor AUTO, INGANG, en UITGANG en het samengestelde systeem.

(c) (7 punten) Is het samengestelde systeem veilig, in de zin dat er geen *error*-toestand bereikbaar is? Licht het antwoord toe.

3. (30 punten) Beschouw de volgende Java-interface:

```
/** Periode in de geschiedenis. *
 * Een tijdperk wordt bepaald door een begin- en een eindjaar *
 * met minstens een jaar verschil. Jaartallen zijn positief. */
interface Tijdperk {
    /** Verandert het beginjaartal van dit tijdperk. */
    void setBegin(int begin);

    /** Verandert het eindjaartal van dit tijdperk. */
    void setEind(int eind);

    /** Levert het beginjaartal van dit tijdperk op. */
    int getBegin();

    /** Levert het aantal jaren van dit tijdperk op. */
    int getDuur();

    /** Levert de combinatie van dit tijdperk en een
     * direct aansluitend ander tijdperk op. */
    Tijdperk combinatie(Tijdperk ander);
}
```

- (a) (12 punten) Stel een JML-contract op voor `Tijdperk`, waarin de beoogde werking zoveel mogelijk formeel gespecificeerd is. *Maak gebruik van modelvariabelen voor beginjaar en duur.*
- (b) (8 punten) Schrijf een implementatie voor `Tijdperk` met velden voor het begin- en eindjaartal en voorzien van alle additionele JML-specificaties die nodig zijn om te kunnen bewijzen dat de klasse correct is.
- (c) (10 punten) Bewijs de correctheid van de (zelf geïmplementeerde) methode `combinatie`.
4. (20 punten) Het maximum van een `int []`-array is een waarde x in de array zodat geen van de (andere) waarden in de array groter is dan x .
- (a) (3 punten) Formuleer in predicaatlogica en in JML de eigenschap dat x het maximum van `int [] a` is (zonder de speciale JML-syntax voor `\max` te gebruiken).
- (b) (3 punten) Geef een contract voor de volgende Java-methode dat uitdrukt dat de methode het maximum van zijn argument oplevert:

```
int max(int[] a) {
    int result = a[0];
    int i = 1;
    while (i < a.length) {
        if (a[i] > result) {
            result = a[i];
        }
        i++;
    }
    return result;
}
```

- (c) (14 punten) Bewijs dat de methode correct is.